

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren.

Kun hvis kilde oppgis, er ettertrykk fra „Fiskets Gang“ tillatt.

32. årg.

Bergen, Torsdag 8. august 1946.

Nr. 30

Abonnement kr. 10.00 pr. år tegnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Kr. 16.00 utenlands.
Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor. „Fiskets Gang“'s telefoner 16 932, 14 850.
Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: „Fiskenytt“.

Uken som endte 3. august

Økende fetsild- og småsildfiske i Sør-Trøndelag og på Helgeland.

Lovende resultater av trålfisket i Nordsjøen.

Selfangerne kommer hjem fra Grønland med godt, fra Spitsbergen med dårlig utbytte.

Værforholdene i uken som endte 3. august var noe variable i de forskjellige distrikter og således til hindring for fisket nordpå og enkelte steder sørpå. Fetsild- og småsildfisket viser øking på Helgeland og i Sør-Trøndelag. Brislingfisket har gitt enkelte nye fangster i Seim—Lindås i Hordaland. Bankfisket på Tampen er mindre enn før, men fortsatt bra. Håbrandfisket ga lite utbytte, men deltakelsen var også liten. Sørpå har været vært til hindring for makrell-, reke- og annet fiske. Selfangerne som kommer hjem fra Danmarksstredet har godt fangstutbytte, men de fangere som kommer fra Spitsbergen har vært mindre heldige. Det nylig påbegynte trålfiske etter sild i Nordsjøen begynner å gi resultater. Sildefisket ved Island er bra.

Fetsild- og småsildfisket.

Det er ikke blitt noe mer med fetsildfisket i Tana i Finnmark. Der har blant annet vært dårlig vær. I Troms er der heller ikke noe sildfiske av betydning — der ble søndag 4. august stengt 200 hl sild i Faksfjord.

I Nordland er utsiktene for sildefisket lysere og en del fiske har allerede funnet sted.

Det har lenge vært talt om store sildemasser utfor

Vesterålen. En driver har nå drevet forsøksfiske om lag 30 n. mil av Eidsfjord, men oppnådde ikke større fangst enn en halv kasse på 40 garn. Silden var usedvanlig fin fetsild.

Det viktigste fiske i Nordland foregår nå på Sør- og Nord-Sjona på Helgeland i Dønnes, Luroy og Nesna herreder. Her har landnotlag stengt 10 000 hl blandingsvare og snurpere har også hatt noen fangster på 200 à 300 hl. Ellers foregår det litt garnfiske med fangster inntil 15 hl. Garnsilden oppgis å holde 40 pst. av størrelsen 10—13 stk. pr. kg og 60 pst. av størrelsen 13—19. Blandingsvaren er der foreløpig ikke oppgitt sortement for, men etter hva det opplyses skal den hovedsakelig være solgt til sildoljefabrikker, men ikke opptatt, da det er ferie ved distriktets fabrikker. Omtalte 10 000 hl blandingsvare ble stengt i uken til 3. august, men senere skal det ytterligere være stengt 4 000 hl.

For øvrig i Nordland er der stengt 200 hl blandingsvare i Sagfjord i Sørfold. I Bodø ligger der 10—15 saltfartøyer i påvente av at det skal bli rummeligere med fetsild.

Om fisket i Nord-Trøndelag opplyses at det er stengt ca. 1200 hl delvis saltvare i Namsen og Kolvereid.

I Sør-Trøndelag foregikk det gjennom storparten av forløpne uke et godt garnfiske fra Knarlagsund innover mot Utthaug, Stjørna til Rissa. Ukens garnsildkvanrum er på 7000 hl, hvorav 6000 hl er blitt saltet. For øvrig er noe solgt til sildolje og noe til matsild. I særdeleshet viser småfangstene på 5—6—7 hl god kvalitet, mens større fangster kan være så som så. For øvrig har det foregått et ganske betydelig landnotfiske i Stjørna, Bjugn, Hasselvika, Gårten i Trondheimsfjorden og dertil i Valsfjorden. Mandag stod der i lås 15 000 hl som var stengt de siste 3—4 dager. I uken ble det for øvrig opptatt 1700 hl av notsild. Notsilden holder opptil 50 pst. av størrelsen 13—19 stk. pr. kg, for øvrig 20—34 stk. Den blir anvendt til frysing for eksport, til sildolje og det salterne når å plukke ut av fetsild under pakning og opptak blir saltet.

I Møre og Romsdal og lenger sør er det smått med fisket. Der meldes om ukefangst for Møre og Romsdal på tils. 450 hl, hvorav 325 for Sunnmøre. Sør for Stad foregikk det så godt som intet sildefiske.

Brislingfisket.

Den 2. og 3. august foregikk det en del brislingfiske i Seim og Lindås i Nordhordland. Dette fiske fortsatte mandag 5. august. Det er blitt stengt 1400 skj. i Seim og ca. 5000 skj. i Askelandsvåg i Lindås. I Askelandsvåg nådde enkeltfangstene opp i 1500 skj.

Hermetikkfabrikkene mottok i uken til 27. juli nær på 70 000 skj. brisling til opparbeiding. Det samlede mottak pr. 27. juli er på 446 051 skj. primabrisling, 14 779 skj. Y-vare, hvortil 9262 skj. prima blanding og 202 skj. Y-vare av blanding — tils. 470 294 skj. mot 228 551 skj. samtidig i fjor.

Bankfisket.

Fra Ålesund opplyses at det fortsatt går bra med bankfisket på Tampen, men at rundfiskfangstene er avtagende. Av rundfisk har fartøyene nå fra 5000 til 20 000 kg. Samtidig øker oppsiget av kveite på Tampen og feltet vest for Aktivnesset, hvorfra det ilandbringes fangster på 200 til 4000 kg kveite utenom rundfisk. I siste uke ble det til Møre og Romsdal innbrakt 605 tonn fisk mot 821 tonn uken før. Av partiet nevnes 14 tonn torsk, 438 tonn lange, 83 tonn brosme, 30 tonn hyse, 33 tonn kveite, 3 tonn flyndre. Av tilførslene falt 407 tonn på Ålesund og 108 tonn på Søre-Sunnmøre.

Måløy ble i siste uke tilført nær på 35 tonn fisk — den minste uketilførsel på lang tid. Av partiet kan nevnes 22,7 tonn lange, 6,6 tonn brosme og 1,8 tonn kveite.

Fra Tromsø opplyses det at fisket i siste uke var hindret av mindre bra vær og denne uke hittil av tåke. Der ble i ukens løp tilført 115,5 tonn, hvorav 96 tonn sei, 4 tonn brosme, 5 tonn kveite, 4 tonn torsk, 3 tonn flyndre og 3 tonn steinbit.

Seifisket.

På Fugløvfeltet utfor Torsvåg i Troms var seifisket i siste uke delvis hindret av uvær og i inneværende ukens begynnelse av tåke. Som nevnt under Tromsø ble der tilført 96 tonn sei vesentlig fra Torsvåg, hertil kommer 25 tonn — en fangst — tatt den 5. august.

Fra Finnmark meldes det om store seimengder, men liten drift grunnet omsetningsvansker. Der er mangel på kaiarbeidere, fryseanlegg og is og dertil mangel på høvelig lagerplass for saltet sei på en del av de steder hvor det under det nåværende fiske ville høve å føre fangstene i land. Noe av seien er temmelig åtefull og må benyttes til salting.

Finnmarksfisket.

I Finnmark er der i tiden 23. juni til 27. juli oppfisket 972,1 tonn fisk, hvorav i Øst-Finnmark 727,4 tonn. Av partiet kan nevnes torsk med 117 tonn, hyse 27 tonn, sei 550 tonn, kveite 109 tonn, flyndre 88 tonn. Det meste av både torken og seien er blitt saltet, kveiten og flyndren iset. Der er tilvirket 137 hl tran og levert 59 hl lever til andre transportør.

Levendefiskomsetningen.

Det opplyses at omsetningen av levende fisk har ligget omtrent nede den senere tid. Dette skyldes at notfisket etter sei må anses som slutt. Der har ikke vært levende sei å få kjøpt siden 22. til 23. juli. Torskerusefisket på sin side er nettopp begynt, men utbyttet har foreløpig ikke vært så omfattende at transporten i brønnkuttere er påbegynt.

Håbrandfisket.

Der kom inn 6 fartøyer til Bergen i siste uke med tilsammen 40 tonn håbrand, som var tatt på Fladen-grund. Det opplyses nå at mange av de fartøyer som i den senere tid har holdt på med oppussing på ny kommer i drift.

Makrellfisket.

Det meldes om mindre makrellfiske i siste uke grunnet værforholdene, men det framholdes at utsiktene for Østlandet og Sørlandet er gode. I siste uke ble det tatt omlag 50 tonn notmakrell for strekningen Flekkefjord—Kristiansand S.

Rekefisket.

Det ble bare en driftsdag for rekestrålerne sørpå i siste uke. Fisket foregikk utfor Lista, idet der i det siste har vært lite eller intet å få på feltene utfor Egersund. Det ble tilført Kristiansand godt 2 tonn reker den 3. august.

Selfangsten.

Det meldes at selfangeren »Kvitungen« er innkommet til Ålesund fra Grønland med 2300 dyr og 90 tonn spekk. Fartøyet som var helt lastet hadde hatt en våtsom hjemtur i stadig motvind. Fra Tromsø meldes at »Hisøy« og »Fortuna« er kommet fra Grønland med 1200 og 1400 dyr og hver omlag 50 tonn spekk. Fra feltene ved Spitsbergen er innkommet til Tromsø M/S »Blåsel« med dårlig fangst — bare stopptur — og det er heller ikke gått bedre med de øvrige fangere på samme felt. De ventes hjem med det første. En skute ligger for øvrig foreløpig oppskruet av isen i Storfjorden.

Trålsildfisket i Nordsjøen.

Det begynner å bli resultater av det nylig påbegynte norske trålsildfiske i Nordsjøen. Der er i øyeblikket 3 fartøyer som driver, nemlig M/S Bøvik av Måløy, M/S Risholm av Bergen og M/S Goksheim 2 av Lista. Søndag 4. august kom »Goksheim 2« inn fra Fladengrund til hjemstedet med 190 kasser nordsjø-sild, og den 6. august kom »Bøvik« inn til Bergen med 330 kasser. »Goksheim 2«s fangst er blitt saltet og »Bøvik«s leveres til frysing. Det opplyses at begge fartøyer har vært omlag 1 dag i arbeid med trålingen. »Bøvik«s last opplyses å være av prima kvalitet. Sil-den holder størrelsen 7—8 stk. pr. kg, og er meget fet og fin.

Sildefisket ved Island.

Etter hva det berettes skal det gå riktig bra med sildefisket ved Island. En rekke av de norske del-takere har rapportert til dels pene fangster til sine respektive rederier. Et enkelt fartøy — M/S »Sør-fold« — har allerede vært hjemme i Bergen med 900 tonner hodekappet sild av meget pen kvalitet, og har utklart på ny. Det er nå utklart 134 far-tøyer fra Norge til islandsfisket.

Sildefisket ved Island.

På Island er der pr. 27. juli saltet 22 029 tonner cutsild og levert 660 885 hl til sildoljefabrikkene.

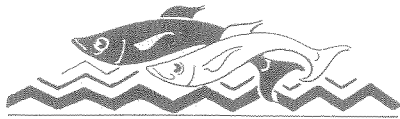
Ilandbrakt fisk til Tromsø i tiden 1. januar til 27. juli 1946.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse		
		Iset	Saltet	Filét
Torsk	2 134 129	378 115	1 614 677	141 337
Sei	452 721	8 350	325 131	119 240
Lange	6 997	—	6 437	560
Brosme	153 095	—	152 495	600
Hyse	65 100	56 611	8 489	—
Kveite	263 948	263 948	—	—
Gullflyndre, rødsp.	20 496	20 496	—	—
Smørflyndre	645	645	—	—
Uer (rødfisk)	5 630	4 860	770	—
Steinbit	93 185	93 185	—	—
I alt	3 195 946	826 210	2 107 999	261 737

Fiskeridirektoratets småskrifter.

Tidligere er utkommet:

1. *Renholdets betydning for fisk og fiskevarers kvalitet.* Utarbeidet ved Statens Fiskeriforsøksstasjon av Olav Notevarp og Sverre Hjort-Hansen 1943. Bergen 1943.
2. *Liste over godkjente pakkere og grossister i ferskfisk pr. 15. april 1944.* Bergen 1944.
3. *Tilleggsliste nr. 1 over godkjente pakkere og grossister i fersk fisk pr. 1. august 1944.* Bergen 1944.
4. *Tilleggsliste nr. 2 over godkjente pakkere og grossister i fersk fisk pr. 1. januar 1945.* Bergen 1944.
5. *Liste over de pr. 1. februar 1945 godkjente oppkjøpere for ferskfisppakkere og ferskfisggrossister samt over fryserier, røkerier og hermetikkfabrikker som har fått tillatelse til å kjøpe fisk og sild m. v. direkte fra fisker eller fiskernes salgsorganisasjoner.* Bergen 1945.
6. *Elementær elektroteknikk m. v. til bruk ved kurser for undervisning i bruk av elektriske anlegg ombord i fiskefartøyer.* Bergen 1945.
7. *Medisintrantønner.* Forskrifter av 30. mars 1946 om forarbeidelse og bruken. Særtrykk av »Fiskets Gang«. Bergen 1946.
8. *Medisintran.* Handelsdepartementets nye forskrifter og bestemmelser om kvalitetskontroll, datert 18. mai 1946. Særtrykk av »Fiskets Gang«. Bergen 1946.
9. *Internasjonal fiskeripolitikk.* Innstilling fra fiskerikomiteen på Forente Nasjoners Ernærings- og Jordbrukskonferanse i Quebec City, Canada 11. oktober — 1. november 1945. Særtrykk av »Fiskets Gang«. Bergen 1946.

Litt av hvert.

Vi noterer, at i følge inngåtte handelsavtaler skal Sverige blant annet levere fersk fisk til Frankrike og Nederland skal levere sild til Finland.

Portugal. Norges Eksportråd har henledet eksportørenes oppmerksomhet på at handelsattaché Thingvold i slutten av august reiser tilbake til Portugal. Interesserte som ønsker opplysninger om dette marked eller som ønsker herr Thingvolds bistand til å ordne visse oppgaver, bør henvende seg til Eksportrådets kontor.

Der ventes som kjent med det første undertegnet en varebytteavtale mellom Portugal og Norge.

Norges framtidige eksport av fiskeriprodukter til Tyskland er gjenstand for en betragtning i »Aftenposten« 2. juli, herav gjengis:

Hvorledes den framtidige eksport av fiskeriprodukter til Tyskland skal foregå og gjennom hvilke kanaler, vil jo i høy grad avhenge av hvorledes landets stilling blir, ett eller flere land, økonomisk selvstendighet eller alliert dirigering osv. Alt taler for at saken allerede på det nåværende tidspunkt bør forberedes fra norsk hold og ventileres overfor okkupasjonsmyndighetene. Også disse bør ha all interesse av at en del av det tyske matproblem blir ordnet, samtidig som en fra norsk side kunne sikres at betalingen skjedde på en tilfredsstillende måte, slik at vi tilgodeses med varer vi virkelig har behov for, og ikke billige tyske masseartikler til fortrenghet av norske kvalitetsvarer.

Som et ledd i den rasjonaliserings- og moderniseringsprosess som de norske fiskerier utvilsomt må gjennomgå, for ikke å sakke akterut i konkurransen, vil en fast avtale om bestemte leveranser til Tyskland være en stor fordel.

Det kunne også tenkes andre varer det måtte være av interesse å få sikret kontinuerlig avsetning på det tyske marked. Det er iallfall sikkert at hvorledes Tysklands framtidige stilling enn blir, vil dets næringsliv i lang tid bli kontrollert, og få et minimum av frihet. Jo hurtigere de norske krav blir utformet og framsatt, jo lettere vil det være å få dem innpasset i det system den endelige fredsavtale bestemmer for Tysklands økonomi og den utenrikske vareutveksling landet blir tillatt — både med hensyn til vare-slags og -mengde.

Fiskefarkoster i Finnmark. Fiskeriinspektør Skotnes skriver bl. a. følgende i sin siste kvartalsrapport:

Efter en av meg utarbeidet statistikk over fiske- og fangstilåten i Finnmark, skulle det i følge merkeboken 1945 og senere innkommet beretninger fra merkel. tilsynsmenn være en flåte til stede pr. 1. april 1945 på tilsammen . . . . . 1550 farkoster. Senere tilgang . . . . . 59 —»—

Tilsammen . . . . . 1609 farkoster. Senere slettet . . . . . 488 —»—

Netto pr. 20. juni 1946 . . . . . 1121 farkoster.

Slettelse av farkoster kan neppe være i overensstemmelse med de faktiske forhold, idet det med sikkerhet må antas at flere båter som ennå står i merkeregistret er ødelagt av tyskerne, forlist eller kondemnert. Således kan nevnes at Sørvaranger rangerer i merkeboken pr. 20. juni 1946 med i alt 151 farkoster, men det må med sikkerhet antas at dette tall ligger for høyt. Som jeg tidligere har nevnt, må der iverksettes ekstraordinære tiltak for å få merkeregistret i Sørvaranger i overensstemmelse med fakta. Jeg antar liknende forhold, om ikke så graverende, også er til stede i andre herreder.

To pionerer. Ålesunds Rederiforenings fest til ære for Elias Blindheim og Peter Skarbøvig formet seg som en verdig og hjertelig hyllest til de to havfiskepionerer. Festens kulminasjonspunkt var da begge ble overrakt de høye utmerkelser fra Kongen og fra »Selskapet for de norske Fiskeriers Fremme«.

Foruten Rederiforeningens medlemmer var en rekke innbudne til stede.

Overrettsasskfører Georg Garshol, rederiforeningens sekretær, ønsket velkommen til bordet. Knut Vartdal utbrakte H. M. Kongens skål.

Rådmann Alvestad overrakte så med en vakker tale Kongens fortjenstmedalje i gull med diplom til Elias Blindheim og Peter Skarbøvig. Deretter ble begge overrakt »Selskapet for de norske Fiskeriers Fremme«s store sølvmedalje av selskapets preses kjøpmann Einar M. Nilssen.

Rådmann Alvestad hyllet i en tale de to hedersgjester for deres innsats, og poengterte at den ære som ble vist dem også var til ære for den stand, den by og det land de tilhørte.

Preses i »Selskapet for de norske Fiskeriers Fremme« nevnte at det var første gang et medlem av selskapets direksjon var reist bort for å overrekke dets utmerkelse, og at han var stolt over å kunne gi selskapets store sølvmedalje til så høyt fortjente menn.

Knut Vartdal, Rederiforeningens formann, takket på vegne av rederinæringen for den ære som var vist to av dens menn. Han meddelte samtidig at han, som også er formann i Skipperforeningen, kunne meddele at Peter Skarbøvig var utnevnt til æresmedlem av Skipperforeningen. (Peder Blindheim er tidligere æresmedlem i Skipperforeningen).

Blindheim og Skarbøvig holdt deretter hver sin takketales. Der ble så båret fram hilsener fra Handelsforeningen, fra Skipperforeningen og fra Fiskerforeningen.

Ordfører Thoresen avsluttet talene med en inspirert hyllest til fiskerinæringens menn.

I flere av de utmerkete taler ved bordet kom man inn på fiskerienes stilling i dag og utviklingen framover. Det ble sterkt poengtert av samtlige talere at Norge må ta i bruk de moderne metoder i fiske og tilvirking.

Fish and Wildlife Service har sendt følgende melding (forkortet) til fiskeindustrien, som for øvrig er blitt sendt til hele den amerikanske industri:

»Den amerikanske stat har tatt på seg en innviklet og vanskelig oppgave. Vi skal finkjemme Tyskland etter oppfinnelser o. l., som kan være av betydning for amerikansk vitenskap og industri.

Vi er allerede kommet i gang og har funnet tonnevis av dokumenter. Vi vet at disse inneholder opplysninger av uvurderlig betydning.

Men vi må vite hva industrien trenger.

Videre trenger vi også industriens støtte, når det gjelder å skaffe kvalifiserte folk til dette arbeidet. Teknikere behøves på følgende områder: Kjemi, fly, bil, maskin, alminnelig industrielt utstyr, brensel og smørestoff, metall og mineral, kommunikasjonsutstyr, instrumenter for vitenskapen, skipsbygging og tekstil.

Aldri tidligere har den amerikanske industri hatt slike muligheter til å skaffe seg ny viten så kvikt og rimelig.

Dette er en del av Tysklands erstatning til oss. Enhver amerikaner kan hjelpe til med å gjøre den stor. Faren ligger bare i at vi ikke måtte trekke den fulle nytte og fordel av situasjonen.«

I The Fishing News for 27. juli leser vi at det er på tale å flytte selveste Billingsgate Market. Årsaken til dette er at det ved gjenoppbyggingen av The City of London er planlagt å legge en ringgate rett gjennom Billingsgate-området.

Klippfisk i hus. Etter det »Sunnørsposten« (2. august) hører er godt og vel halvparten av årets klippfiskkvantum på Sunnmøre kommet i hus. Enkelt tilvirker og eksportører har fått inn alt sammen, mens andre fremdeles har store partier stående på berget.

På mange steder ser det virkelig trostesløst ut, og en har alt merket mitlukt av fisken. Tørkerne har gjort sitti beste, men i flere dager i trekk har det faktisk ikke vært mulig å stable en gang, og når fisken står i lengere tid uten at frisk luft kommer til, er det ikke til å unngå at faren for mit er til stede.

Tilvirkerne og eksportøren kan ikke ta risikoen ved å få fisken skjemt, og det er derfor på tale å ta den inn på tørkeriene, uansett tørrhetsgraden. I august måned er også faren for mit større enn ellers, og blir det ikke fisketerre straks blir fisken tatt inn slik som den er.

Den ferdige fisken skal, etter det »Sunnørsposten« hører, være av meget god kvalitet. Meget av den er riktig fin, godt tilvirket og av god kvalitet. En regner derfor med store partier førsteklasse vare, og forholdsvis lite tredjesort, så tross vanskene har en grunn til å være fornøyd med resultatet i år.

Markedsnytt.

I følge Fishing News for 27. juli har det britiske forsyningsdepartement gjort kjent at inntil videre vil det bare bli tillatt å importere fra Danmark, Norge, Holland, Sverige og Belgia følgende sorter ferskfisk pakket i kasser: slettvar, kveite, lomre, gullflyndre, piggvarr og tungflyndre.

For å oppmuntre videreomsetningen av kassefisk, er det blitt besluttet å tillate enhver autorisert en gros fiskekjøpmann eller fiskehandler i U. K. å ta del i importen av disse fiskesorter. Kjøpmenn som vil importere kassefisk, behøver ikke lisens til det, men de må gjøre avtaler direkte med eksportøren. De maksimalkvanta som kan importeres pr. uke, kunngjøres i forretningspressen for fire uker av gangen.

For å sikre størst mulig utbredelse av disse importvarene kan bare 50% sendes til Londonmarkedet.

Når det gjelder import av kassefisk fra Eire, blir ordningen som før, og alle sorter kan føres inn.

For 4 ukers perioden som slutter 25. august, vil de tillatte kvanta for import av kassefisk være 800 tonn uken, unntatt Bank Holiday-tiden som strekker seg fra 1. til 7. august, i hvilket tidsrom import er forbudt.

De mengder som kan importeres fra de enkelte land er følgende:

Danmark — opp til 350 tonn pr. uke, tilsammen 1050 tonn for hele perioden.

Norge — opp til 300 tonn pr. uke, tilsammen 900 tonn for hele perioden.

Holland — opp til 50 tonn pr. uke, tilsammen 150 tonn for hele perioden.

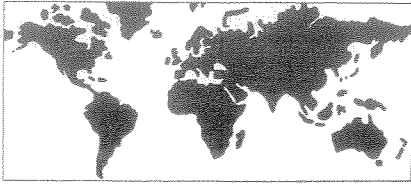
Sverige — opp til 50 tonn pr. uke, tilsammen 150 tonn for hele perioden.

Norway Prawns:

Det britiske forsyningsdepartement har mottatt mange klager over at detaljistene tar for høy pris for norske reker. Der er ingen priskontroll med reker, men importørene har gjennom sin forening »British Federation of Fish Importers« påtatt seg å ha et øye med at den omforente pris blir overholdt. Departementet innskjerper dette. Prisene er: Ved salg til grossist 2½ pr. lb, til detaljist 2/7½ og ved detaljsalg til publikum 3/4 pr. pund. (Kilde: Fish Trades Gazette).

Fisk brakt iland i Møre og Romsdal fylke 1946.

Fiskesort	I uken		
	Fra 1/1.-20/7	Fra 20/7.-27/7	Fra 1/1.-27/7
Torsk	364 287	12 293	376 580
Sei	2 195 098	70	2 195 168
Lyr	7 240	—	7 240
Lange	5 664 898	592 737	6 257 635
Blålange	27 558	—	27 558
Brosme	689 383	143 381	832 764
Hyse	238 571	15 779	254 350
Lysing, kolmule ..	380	—	380
Kveite	191 816	48 882	240 698
Gullflyndre, rødsp.	17 447	3 114	20 561
Smørflyndre	11 090	1 000	12 090
Uer (rødfisk)	155	218	373
Steinbit	1 552	—	1 552
Breiflabb, ulke ...	6 050	—	6 050
Skate, rokke	—	—	—
Annen fisk	6 650	2 000	8 650
Håbrann	73 409	—	73 409
Pigghå	15 140	—	15 140
Hummer	29 681	870	30 551
Reker	19 918	1 000	20 918
I alt	9 560 323	821 344	10 381 667
Herav til:			
Ålesund	5 760 656	516 722	6 277 378
Kristiansund N ..	700 776	37 202	737 978
Smøla	480 551	—	480 551
Bud—Hustad	367 449	23 930	391 379
Ona—Bjørnsund ..	491 786	153 910	645 696
Bremsnes	1 181 540	—	1 181 540

Ut- landet.

Svenska Väst kustfiskarnas Centralförbund's årlige kongress.

Svenska Väst kustfiskarnas Centralförbund har for en tid siden holdt sin årlige kongress i Gøteborg.

I den anledning ble det gitt en del opplysninger om fiskeeksporten, og dessuten i en rekke foredrag oppgaver over forholdene for øvrig innen den svenske fiskerieringen.

Dels på grunnlag av disse opplysninger og andre opplysninger er det brakt på det rene at det nå pågår forhandlinger mellom Livsmedelskommissionen og representanter for den amerikanske okkupasjonssonen i Tyskland om svenske leveranser av sild og fisk til en samlet verdi av 7 til 8 millioner kroner. I følge pressemeldinger skal det dreie seg om eksport av salt sild fra Livsmedelskommissionens lagre, og dessuten leveranser av sild som fiskerne i kommende sesong selv salter og fører i land fra fisket ved Fladen Grund. For å gå med på kjøp av den lagrete fisken og silden skal amerikanerne ha forlangt å få den nysaltete silden til en pris som har vakt visse betenkeligheter på fiskerhold.

Imidlertid mener man at markedet er av så stor betydning at det vil være riktig å gå med på en slik betingelse. Hensynet til de vanskelige avsetningsforhold for øvrig må også gjøre seg gjeldende.

Centralförbundets president, herr Birger Utbult, uttrykte i et foredrag på kongressen også sin skuffelse over svikten i eksporten av fersk fisk.

Produksjonen har vært tilfredsstillende, blant annet på grunn av gjenåpningen av de farvann som har vært stengt under krigen. Stort sett har fisket hittil vært relativt lønnsomt for de større båtene, mens de mindre har hatt til dels meget dårlig utbytte. Dette henger for en stor del sammen med de større båtens muligheter for salg direkte på England.

Angående dette uttalte herr Utbult at de svenske fiskerne nå får selge sine fangster i England på lisenser utferdiget av svenske myndigheter for hver tur. Den motvillige reaksjon hos engelske fiskere og trålselskap skyldtes, mente han, at det var ført for store kvanta i land fra de svenske fangstbåter utenom lisensene.

Med hensyn til materiellet uttalte herr Utbult at det ikke var noen som helst overensstemmelse mellom prisene på båter, motorer, fiskeredskaper og preparasjon, som ligger meget høyt og ikke ser ut til å falle i den nærmeste framtid, og de priser fiskerne får for sin fangst.

Videre ble spørsmålet om kollektivt salg også av annen fisk enn ål, brisling og tunfisk — som allerede nå er gjenstand for felles omsetning — tatt opp til behandling. Resultatet ble at forbundets styre fikk fullmakt til å bestemme at kollektivt salg skal finne sted i de tilfelle prisforholdene forlanger det. For øyeblikket er det aktuelt med slike salgsbetingelser for makrell og flyndre.

Videre fikk styret i oppdrag av kongressen å ta alle nødvendige skritt i retning fangstbegrensning.

Kongressen besluttet også å henstille til myndighetene om fortrinnsrett for svensk-fanget fisk fram for utenlandsk ved salg i Gøteborgs havn.

Spørsmålet om fellesorganisasjon for vest-, sør- og øst-kystfiskere var oppe til behandling, men ble foreløpig lagt til side med den motivering at tiden ennå ikke var inne for et slikt fellesorgan.

Danmark vil bygge fiskebåter for Sovjetsamveldet.

Den danske handelsdelegasjon i Moskva har forhandlet blant annet om bygging av fiskekuttere i Danmark for Sovjetsamveldet. De danske skipsverftene har en stor kapasitet og Sovjetsamveldet har et stort behov for fiskebåter. Danskene har tilbudt å levere 100 båter pr. år til en samlet verdi av 20 millioner kroner, på betingelse av at Sovjetsamveldet leverer eketre til de danske verftene.

Svensk tilberedning av fisk demonstreres ved Pragermessene.

Den første svenske demonstrasjon i utlandet om tilberedning av fisk og fiskemat, skal holdes ved Pragermessene som åpner den 15. september.

Ved demonstrasjonene utdeles svenske fisk- og fiskematoppskrifter avfattet blant annet på tsjekkisk. Demonstrasjonene er under ledelse av svenske skolekjøkkenlærerinne og gjennomføres av svenske piker i nasjonaldrakter.

I forbindelse med messen holder skandinaviske fiskeeksportører en kongress.

Advarsel mot utbygging av den danske fiskerflåten.

Ved den Vest-Jydske Fiskeriforenings årsmøte den 14. juni, kom formannen med en del interessante opplysninger om de danske fiskerier.

Han meddelte at fisket etter freden har gitt et godt utbytte for de større båter som har tillatelse til å landsette sine fangster i engelske og skotske havner. For de mindre båter og kystbåtene har fisket derimot gitt et dårligere resultat. Sildefisket i Nordsjøen lover godt for framtiden. Formannen advarte dog mot for stor optimisme med hensyn til framtidsmulighetene og mot en ytterligere utviding av fiskerflåten, som nå omfatter 939 fartøyer.

Størjepakningen i U. S. A.

I følge Fish and Wildlife Service har pakkingen av tunfisk ved hermetikkfabrikkene på Stillehavskysten vært rekordartet. I løpet av årets første 5 måneder ble der pakket 1 242 485 kasser, og vår kilde forutsier en samlet pakking i sesongen 1946 på 5 mill. kasser, mot største tidligere 4 188 000 kasser. Årsaken er at de mange tunaclippere som under krigen var rekvirert av marinen nå er vendt tilbake til sitt tidligere yrke, og samtidig har der vært mange nybygginger. Der er nå heller ingen begrensning med omsyn til de felter hvor flåten kan fiske.

Varebytte og betalingsavtale mellom Norge og Italia.

Som allerede kunngjort i pressen ble det den 20. juli undertegnet en betalingsavtale og en varebytteavtale mellom Norge og Italia. Avtalene trer i kraft 1. august d. å. og gjelder for et år.

For italiensk eksport er det bl. a. fastsatt følgende kvoter: Sjøsaft 50 000 tonn. Hamp, rå og heklet 200 tonn. Hampe-tråd til fiskeribruk 550 tonn. Annen tråd og tauverk av hamp 100 tonn. Stoffer av hamp, impregnerte eller ikke-impregnerte 100 tonn. Bomullstråd til fiskeribruk 400 tonn. Fiskesnører av natursilke 1 800 000 lire.

For norsk eksport er det bl. a. fastsatt følgende kvoter: Klippfisk og saltfisk 10 000 tonn. Fersk og frossen fisk, herunder filet 12 000 000 lire. Røket og frossen sild 500 tonn. Medisintran 1000 tonn. Industritrans 500 tonn.

Ingen tvungen fordeling av pilchardfangstene i U.S.A.

Det har i de 3 siste sesonger vært foretatt en tvungen fordeling av de ilandbrakte pilchardfangster mellom de industridrivende — hermetikkfabrikker, sildoljefabrikker etc. — Dette er nå opphevet. Hermetikkindustrien har lovet myndighetene å gjøre de største anstrengelser for å sikre størst mulig produksjon, og begge parter har funnet at dette gjøres best uten tvungen råstoff-fordeling.

Den Kanadiske statsstøtte

til bygging av større fiskebåter (draggers) og ombygging av eldre typer (skommere) til draggers er opphevet. Støtten var doll. 65 pr. tonn, som var et rent byggetilskudd og ikke lån. Støtten var gitt under krigen som midlertidig med hensikt å fornye fiskeflåten og gjøre den mer effektiv med mindre antall fiskere. Når fiskerne nå er kommet tilbake fra krigstjeneste er mannskapsspørsmålet endret og antall fiskere og gamle fiskebåter øket betraktelig, hvorfor støtten er opphevet.

Fisaket i mai 1946 i Kanada

har vært meget godt sammenliknet med tidligere år. Der fiskedes i mai i Østkystprovinsene 105 088 700 lbs. av alle fiskesorter, mot 81 055 100 lbs. i mai i fjor. Førstehåndsverdien for mai i år var \$ 5 649 134 mot \$ 4 295 242 i mai i fjor. Økingen i kvantumet skyldes større antall fiskere beskjeftiget og fornyelse av båtmateriell og særlig redskaper. De viktigste fiskesorter regnet etter salgsværdien var hummer, torsk, sild, sardiner, sildeskjell, hyse, alewives, sei. Hummeren holder fremdeles stillingen som det lønnsomste fiskeri, langt over de andre fiskerier. I tidligere rapporter er det meddelt nærmere tall for disse fiskeriers gjennomsnittlige kvantum og verdi. Det er bemerkelsesverdig at samlingen av sildeskjell kommer foran hysefisket i verdi. For sildeskjellsamlingen og deres anvendelse er også tidligere rapportert.

Prisen på hummeren falt sterkt i mai og juni, hvilket er en vanlig foreteelse på denne tid, da hummerfisket tar seg opp på mange andre fiskefelter i Kanada og Statene. I april var prisen 46 cent pr. pund, og falt til 25 cent.

Agntilførselene var knappe i mai så prisene på sild, makrell og alewives steg sterkt, opp til 60 cent pr. hundreweight.

Amerikanske rekordsalg av Alaska-selskinn.

Alle rekorder ble slått ved ett eneste salg av sel- og reveskinn på den årlige vårauksjon som ble holdt 29. april av Fouke Fur Company i St. Louis, Mo. Salgssummen kom i følge »The Fisherman« opp i \$ 2 457 705.

For den amerikanske regjerings regning ble det solgt 28 032 selskinn og 307 reveskinn fra Pribiloføyene. Av sel-

skinnene var 14 512 matara brune, 10 065 safari brune og 3455 sorte. De 307 blå reveskinnene ble solgt for \$ 4549. Dette var det annet salg av Alaska-selskinn siden OPA-ordningen ble opphevet.

Når en sammenlikner disse nye aprilprisene med prisene på det halvårslige salget i oktober 1945, viser disse en stigning på 28% for matara, 17½% for safari og 11% for sorte skinn.

Den høyeste prisen som ble gitt for matara skinn, var \$ 114 med gjennomsnittlig \$ 92,49; den høyest epris for safari var \$ 108,50 og gjennomsnittlig \$ 83,37; og den høyeste for sort var \$ 103 med \$ 78,68 som gjennomsnitt. For alle farger og skinn sett under ett var gjennomsnittsprisen \$ 87,51, eller oppgang på 22,2% fra oktobersalget.

Transportabelt fryseutstyr.

I Grimsby og Hull har det i følge »Fish Trades Gazette« vært framvist for bransjefolk fiskeprodukter, frosset i en ny type transportable fryserer.

Komplett består det transportable fryseanlegg, som nå framstilles i England, av et elektrisk drevet kjølemaskin-aggregat og en spesiell fryser. Utvendige dimensjoner angis til høyde 7 fot og 6 tommer, bredde 4 fot og 6 tommer og dybde 3 fot og 6 tommer. Fryseren kan flyttes og benyttes hvor som helst, forutsatt at det er tilstrekkelig tilgang på elektrisk kraft og vann. Kapasiteten oppgis til bortimot 25 stones frossen fisk i løpet av 2 timer, eller noe under 2 tonn pr. døgn. Fryseren kan brukes så vel til grønnsaker og frukt som til fisk.

Fryseren er kjent under navnet »Jackstone Froster«, og forhandles av Messrs. Jackstone Froster Ltd., Hutton Rd., Grimsby. En antar det er samme type som har vært brukt i U. S. A. noen år, under det samme navn.

Britisk Honduras — rike fiskefelt.

Fiskeriene i britisk Honduras gir for tiden ca. 1½—2 millioner kg fisk (levende vekt) i årsutbytte. Mellom 350 og 400 mann driver fiske som eneste eller viktigste yrke, men langt flere, særlig innfødte, driver det som bierverv. Koloniens farvann er ganske godt forsynt med fisk, og det en fisker i dag, kunne tre- eller firedobles uten å risikere uttømming.

I tillegg til dette er der gode muligheter for kultivering av fisk og skalldyr.

Ved siden av koloniens hjemlige farvann, ligger også noen av Caribbeans rikeste fiskefelt innen rekkevidde.

Bedre behandling, tilvirking og distribusjon kunne nok øke det lokale forbruk av fisk, men dette ville bare skaffe marked for en meget beskjeden utviding av den nåværende produksjon. Hvis en ekspansjon til koloniens fulle potensial skal bli en økonomisk suksess, må en få i stand en betydelig eksport til utenlandske markeder.

En kan stole på at myndighetene og folket i kolonien vil gjøre sitt beste for å bedre stillingen. Men det å vinne fremmede markeder er mer en politisk enn en produksjons- eller teknisk sak. (Kilde: Fishing News 27. juli).

Islands torskefiske.

Utbyttet av Islands torskefiske i tiden 1. januar til 30. juni er 150 353 tonn sløyet fisk med hode. Av dette kvantum er 70 726 tonn blitt iset for eksport, 62 935 tonn er levert til fryseriene, 736 tonn er hengt, 525 tonn er konservert, 13 918 tonn er saltet og innenlandsforbruket er på 1032 tonn.

Utførselen av fisk og fiskeriprodukter i mai 1946 fordelt på land.

Etter Statistisk Sentralbyrås månedsoppgaver.

	Mai tonn	Jan./mai tonn		Mai tonn	Jan./mai tonn		Mai tonn	Jan./mai tonn
<i>Fersk sild i alt</i>	3 087	47 708	Brasil	307	1 166	<i>Sildemel og fiske-</i>		
Belgia	59	59	Uruguay	41	180	<i>mel i alt</i>	1 221	6 047
Færøyane	—	68	Palestina	32	217	Danmark	789	789
Frankrike	—	1 053	Andre land	52	56	Nederland	—	1 945
Irland	—	51				Sverige	432	3 313
Sverige	23	703	<i>Salt sild i alt</i>	14 024	62 729	<i>Dampmedisintran</i>	hl	hl
Storbritannia	—	17 136	Finnland	137	279	<i>I alt</i>	10 385	34 519
Tyskland	2 999	28 593	Polen	—	7 925	Belgia	248	2 778
Palestina	—	45	Sovjetsamveldet	1 638	5 183	Danmark	317	442
			Storbritannia	—	1 628	Finnland	—	164
<i>Fersk fisk i alt</i>	2 244	8 563	Sverige	332	3 601	Frankrike	161	161
Belgia	36	802	Tsjekkoslovakia	381	1 477	Italia	3 192	4 278
Frankrike	845	3 763	Tyskland	11 498	41 555	Nederland	—	1 084
Storbritannia	458	2 470	U. S. A.	8	777	Polen	2 142	3 351
Sveits	—	57	Palestina	—	250	Sveits	76	513
Sverige	26	253	Andre land	30	54	Sverige	502	2 072
Tyskland	858	1 194				Tsjekkoslovakia	1 202	9 606
Andre land	21	24	<i>Fisk saltet i alt</i>	13 438	15 466	U. S. A.	1 095	4 965
			Belgia	—	50	Cuba	22	244
<i>Tørrfisk i alt</i>	600	2 823	Frankrike	3 255	4 487	Mexico	312	449
Belgia	—	450	Hellas	3 583	3 583	Argentina	322	630
Italia	514	1 376	Italia	6 209	6 209	Brasil	274	566
Nederland	—	460	Sverige	—	454	Columbia	43	207
Sør-Afrika-Samb	—	15	U. S. A.	384	676	China	44	1 526
Br. V. Afrika	74	451	Andre land	7	7	Palestina	—	162
Cuba	—	8				Andre land	433	1 321
Argentina	—	22	<i>Fiskehermetikk ialt</i>	2 052	9 998	<i>Annen tran i alt</i>	9 859	38 887
Andre land	12	41	Belgia	40	883	Belgia	2 034	5 163
			Frankrike	—	1 710	Danmark	738	3 903
<i>Klippfisk i alt</i>	1 467	7 052	Storbritannia	1 524	4 212	Finnland	85	2 071
Italia	200	200	Sverige	10	20	Italia	—	537
Portugal	557	2 006	Tsjekkoslovakia	—	105	Nederland	—	674
Spania	—	800	Palestina	9	160	Sveits	107	3 330
Port. Afrika	—	59	U. S. A.	429	2 844	Sverige	2 605	10 938
Cuba	105	1 767	Andre land	40	64	Tsjekkoslovakia	3 398	8 450
Mexico	5	233				U. S. A.	690	2 916
Argentina	168	368				Palestina	108	473
						Andre land	94	432

Situasjonsrapport for juli måned.

Fra fiskeriinspektøren på Skagerakkysten, datert 30. juli:

Snurpenotfisket etter makrell i Skagerak oppunder dansk-kysten, som en hadde stillet store forventninger til i denne måned, har vært skuffende. Enkelte fangster ble nok tatt i månedens første halvpart, men for de flestes vedkommende er det blitt bomturer. Fiskerne mener at makrellen i år står på de gamle fangstfelter omkring Holmengrunden, men her er det uråd å komme på grunn av minefaren.

Snurpenotfisket etter makrell oppunder kysten på Sørlandet, og landnotfisket etter makrell på Østlandet og i Oslofjorden, har derimot gitt meget gode resultater i månedens løp. Det synes å stå store mengder av makrell under kysten både i Kristiansandsdistriktet og i Oslofjorden. Bare til Kristiansand er det i månedens løp innkommet henimot 300 000 kg makrell, og Oslo er tilført så pass meget at markedet vanskelig har kunnet ta unna alt i fersk tilstand. Ved månedens slutt er dog makrellfangstene over alt tilsynelatende i avtagende.

Brislingfisket i Oslofjorden har helst vært ujevnt og i avtagende. På de felter hvor det har vært tillatt å fiske, har det vært gjort mange steng, men det er vesentlig små slumper som tas, omkring 100 skjegger i stenget, de største

fangster omkring 500 skjegger. Brislingen er for det meste stor og passer best til nedlegging til ansjos. Dette fører med seg at fiskerne, som for det meste ønsker å levere til sardiner, får en pris som ligger betydelig under den som gjelder for denne vare. Avsetningen av brisling til sardiner er også nokså begrenset, idet hermetikfabrikkene har vanskeligheter med å få bokser så lenge fisket av sardiner pågår på Vestlandet.

Rekeforekomstene på Sørlandet synes å være små, og reketralingen på Revet har derfor vært i avtagende, idet rekefiskerne har gått over til annet fiske, særlig til torskefiske omkring Lille Fiskebank som fremdeles gir gode fangster, opp til 7000 kg pr. uke pr. fartøy med 4 manns besetning. Denne fisk tilvirkes for det meste til klippfisk av klippfiskfirmaene på Lindesnes.

Laksefisket har vært ganske bra i månedens løp.

Sildefisket i Oslofjorden ga i månedens første halvpart gode resultater. Fangstene bestod av førsteklases fet sild og en del mindre sild. Silde fanges i nøter, og de største fangster var på omkring 200 skjegger i kastet. Oslomarkedet har vært bra forsynt med sild til fersk forbruk, og en del er også solgt til salting. Dette fisket er nå i avtagende.

Det daglige hjemmefiske i skjærgården etter sei og lyr

har som vanlig på denne årstid gitt liten avkastning på grunn av den høye havtemperatur. Dette er en normal foreteelse som inntreffer regelmessig hvert år.

Fra fiskeriinspektøren i Finnmark, datert 5. august:

Fisket ligger stort sett nede grunnet mangel på is og kaiarbeidere. En del arbeidere er opptatt med gjenreisningen, inntaking av tørrfisk, og andre tar sin ferie. Store mengder sei til stede, men grunnet vanskelig avsetning er forholdsvis få fangster ilandbrakt. En del seifangster har fiskerne seiv måttet salte. En del fangster har vært full av småsildåie og følgelig av mindre bra kvalitet. Den forholdsvis gode tilgang av kveite og flyndre har i den senere tid vært mindre grunnet mangel på is og arbeidshjelp. For Berlevåg er der forholdsvis bra flyndrefiske, men for Båtsfjord er fisket omtrent slutt, særlig på grunn av ismangel. Mangel på saltehus i Kjøllefjord og Mehamn gjør seg gjeldende, hvorfor en kontinuerlig avhenting av salt sei er påkrevet. 40 kasser agnsild fra Tromsø er ankommet til Vardø og foreløpig innsatt på kjøleanlegget, som er under prøvedrift. En del sildefangster omlag 20 på kiloet fanget i Tana, som delvis omsettes som matsild. Der er forholdsvis god deltakelse i hvalfangsten, men avsetningen vanskelig grunnet mangel på kjølelagre og kjølebåter for transport. Forholdene for innleggelse av is til kommende år ligger dårlig til rette for Vardø, da eneste vann — Steilnesvannet — først må opprenskes for gjørme og ammunisjon etter tyskerne, som er anmodet om å foreta opprensning, men ennå ikke er begynt. For Båtsfjord er ennå ikke truffet noen avgjørelse hvorledes innleggelsen av is skal ordnes, da der arbeides med to planer. Fiskeriavdelingen i Harstad meddeler at det er tvilsomt at omsøkte barakke til islager kan skaffes. Det vil i tilfelle bli en katastrofe om isinnleggelsen i Båtsfjord ikke kan komme i stand.

Fra fiskeriinspektøren i Nordland, datert 3. august:

Overveiende bra værforhold denne periode, men deltakelsen i fisket forholdsvis liten da fiskerne for en stor del er opptatt med onnearbeid. Godt blåkveitefiske for Andenes med fangster opp til 7000 kg pr. båt, vanlig 4—500 kg, samlet fangst siste uke anslås til 100 000 kg, mesteparten saltet og omsettes innen distriktet, en del går til filetfabriken Melbo. Det meldes om tønne-mangel og avsetningsvansker. Sommerfisket på Vesterålskysten for øvrig etter sei, lange, brosme og uer gir godt resultat, men driften har her vært delvis værhindret. I Lofoten foregår nå intet fiske av betydning bortsett fra ganske gode seifangster på snurpenot ved Værøy og en del snurrevadrift. Det fiskes noe sei og kveite i Tysfjord og Folla, liksom silden er formerket. Men det er ennå ikke tatt fangster av betydning. På Salten er tatt opp til 14 kasser stor til dels pen sild på garn, men den egner seg ikke som saltevarer, da størstedelen er isprengt med sildunger. Landnøter har ennå ikke vært brukt, ellers foregår godt sei- og uerfiske for Bodin. I Rødøy er stengt 10 000 kg levende sei som er sendt sørover. Fra Alstahaug meldes bra kveitefiske ytre distrikt og litt sildefiske på gara til agn og husbruk. Et steng småfalle sild ved Tennå i Herøy måtte slippes da fabrikkene ikke er i gang. Den senere tid er tatt garnfangster på opp til 16 kasser, men kvaliteten er dårlig. Også størjen begynner nå å komme og det er tatt en del fangster siste dager. Laksefisket i distriktet betraktes nærmest som avsluttet. Ganske store forekomster av småhval, men driften er hemmet av avset-

ningsvanskene. Vanskelig om båtmaling i distriktet. Redskapssituasjonen som tidligere.

Fra fiskeriinspektøren for Møre og Romsdal og Trøndelag, datert 3. august:

Bankfisket på Tampen, Shetland er fortsatt omfattende og gir fangster fra 8000 til 30 000 kg rundfisk, vesentlig lange og op til 4500 kg kveite. Også på Storegga er tatt bra fangster, opp til 10 000 kg rundfisk og 4000 kg kveite. Snurrevadfisket er fremdeles smått og av den grunn lite omfattende. Seifisket har i år gitt lite utbytte delvis grunnet omsetningsvansker. Hummerfisket er nå slutt og utbyttet må betegnes som tilfredsstillende. Laksefisket har vært smått i Møre og Romsdal, men delvis bra i Trøndelag. Fetsildfisket er nå begynt i Trøndelag, og der er tatt garnfangster på opp til 35 hl sild pr. båt på Tarvahavet. Småhvalfangsten har tatt seg en del opp i det siste og båter som har fangstet ved Shetland har hatt godt utbytte. Seifangsten i Stredet har gitt meget godt utbytte og flere båter er kommet hjem, alle med full last. De fleste båter herfra som driver sildefiske ved Island er nå kommet i fangst og utsiktene for fisket anses for å være bra. Fra M/S »Smaragd« meldes om godt torskefiske ved Vest-Grønland, og selskapets annen båt M/S »Juvel« gikk den 1. august til samme felt. Det er i år bare disse to norske båter som deltar i fisket ved Vest-Grønland.

Fra fiskeriinspektøren for Vestlandet, datert 2. august:

Værforholdene var i første halvdel av perioden gode i hele distriktet, derimot rusket og høstaktig i Rogaland og Hordaland i siste halvdel.

Brislingfisket tok seg litt opp igjen i siste periode, men de fleste fiskere har allerede avsluttet fisket. Fra Island meldes at snurpefisket har slått godt til, mens derimot drivgarnsfisket hittil har gått noe tregere. Fisket er imidlertid nylig begynt, og utsiktene skal være gode. Deltakelsen i håbrandfisket er nå mindre og fisken vanskelig å finne. Bankfisket fra Sogn og Fjordane har fortsatt gitt gode resultater. Line- og snurrevadfisket i Nordsjøen har vært en del hemmet av været, men gode fangster er tatt når været har tillatt drift. Trålfisket etter sild i Nordsjøen har vært forsøkt, men det er ennå litt for tidlig. Fiskerne synes tilfreds med de anskaffete trålere. Fra Egersund meldes at laksefisket nå er slutt og rekefisket er dårlig. Derimot har der vært litt fiske etter sei og makrell. Fra Skudenes meldes om fortsatt oppsig av torsk og hyse på snurrevadfeltene, og dessuten om makrellfangster på opp til 800 kg. Makrellen begynner nå å bli feit og fin og forekomstene synes være bedre enn på mange år både i Rogaland og Sunnhordland. Fra Hordaland og Sogn og Fjordane meldes fiskeforekomstene å være normale. Fetsild- og småsildfisket er fremdeles dårlig. Småhvalfangster fra distriktet som fangster ved Shetland tar fortsatt gode fangster.

Deltakelsen i hjemmefisket har grunnet slåttonnen vært noe mindre.

Redskapssituasjonen er fortsatt vanskelig. Fiskerne håper at 9/3 tråd snart kommer i handelen så de i ledige stunder kan få begynne å gjøre ferdig redskapene til vinteren. Fra flere steder meldes om vanskeligheter med isforsyningen, fra Espevær meldes således at fiskere har måttet ligge inne i dagevis i påvente av is.

Fiskeredskaper i Norge gjennom 300 år.

Forts. fra nr. 28, side 335.

Av Magnus Halaas.

TORSKEGARNET

Det har hersket en del uklarhet omkring torskegarnets første opptreden på fiskefeltet i Norge. Hans Strøm og flere andre som har skrevet om dette, tillegger Klaus Nilsen Slinningen æren av å være oppfinner av dette redskap og den første til å benytte det i året 1685. Det er ganske interessant å legge merke til den uoverensstemmelse som hersker omkring dette spørsmål selv i de skriftlige utredninger som har søkt å fastslå torskegarnets første opphav. Thor Iversen nevner i »Utviklingen av fiske og fiskemetoder i Norge« at torskegarn ble forbudt ved Skudenes i 1641. Kaptein Juel forteller i Norsk Fiskeritidende om en undersøkelse i Sunnmørs tingbok for 1651. Av denne framgår at det på fylkesting samme år på Vågnesholmen ved Ålesund ble behandlet klage fra fiskerne over at torskegarnene ødela fisket for dem som ikke hadde garn. Bruken av torskegarn ble da forbudt. Det første forbud mot bruk av torskegarn ble således etablert 44 år tidligere enn Klaus Nilsen angivelig skulle ha oppfunnet det. En kan ha all grunn til å tro at datidens offentlige administrasjon arbeidet tregt. Det er neppe trolig at myndighetene reagerte helt spontant overfor eventuelle klagemål. Torskegarnet kan derfor meget godt ha vært i bruk både 5 og 10 år før det første forbud ble nedlagt. Hvis så er tilfelle kommer en tilbake til årstallet omkring 1631, altså nettopp i den tid da linen fikk sin første anvendelse. Sporene fører like hen til de tidligere nevnte utliggerne med sine driftsmetoder.

Det ser ut til at driften med torskegarn har møtt samme skjebne som linedriften den første tid. Driften med torskegarn har stagnert, gått tilbake og til slutt opphørt helt. Men Klaus Nilsen var den mann som tok driften opp på nytt, og fra den tid kom det fart i utbredelsen av redskapet.

Hans Strøm beretter at da Klaus Nilsen hadde gjort begynnelsen, ble han etterfulgt av de øvrige handelsmenn der på stedet. Bøndene og fiskeralmuen satte seg heftig imot det nye redskap. De satte alt inn på å bevise hvor skadelig det var å benytte dette nye redskap på fiskefeltet. De mente at garn ville skremme fisken vekk fra fiskeplassene. Dessuten hevdet de at selv om garnene skaffet mer fisk, så var tapet så meget større i verdi når ett eller flere garn gikk tapt. Til slutt ville derfor vinningen gå opp i spinningen. Et annet argument gikk ut på at så snart torskegarnene ble satt i sjøen var det umulig

å få fisken på snøre. Fisken ble sky og rømte bort. Endelig ble framholdt den uro og galskap som fulgte med torskegarnene på fiskeplassen og da spesielt når fisket foregikk inne i Borgundfjorden. På grunn av den trange plass og den store mengde bruk ble fisken skremt bort. Denne strid førte til at myndighetene måtte undersøke forholdet. De kom da til det resultat at garnene ikke bare var helt uskadelige, men også meget nyttige. Likevel ble det foretatt visse innskrenkninger i bruken av garn. Blant annet ble redskapet henvist til bestemte steder på fiskefeltet, det ble fastsatt bestemte tider for utsetning o. s. v. Tross all motstand fant redskapet etterhånden voksende utbredelse, og når Strøm skriver dette var garnene i alminnelighet i bruk over alt i de fleste fogderier i Bergens stift så vel som over alt i Romsdalen.

Over alt hvor torskegarnet opptrådte for første gang ble det møtt med samme mistro og hårdnakete motstand som tidligere. Hans Strøm sier i sin beskrivelse av Sunnmør i 1762 at ved Trøndelags kyster, Hitterøen og i Nordlandene forbys vel ingen å sette garn utenfor sin egen strandbredd; men å bruke dem på havet eller de alminnelige fiskeplasser er forbudt. Som grunn for dette forbud angis at de vanlige fiskeplasser ikke var så store at der kunne nyttes en stor mengde torskegarn. Og når fisken ble skremt bort av garnene, ville det ikke bli noen fisk å få på snøre. Den fattige fisker som ikke har råd til å anskaffe et så kostbart bruk, vil således lide et stort tap. Konsekvensen herav var at enten måtte alle stedets innbyggere bruke torskegarn, eller slett ingen.

Torskegarnfisket utbrer seg nå forholdsvis hurtig langs kysten. I beskrivelsen av sin reise gjennom Norge 1806—1808 beretter Leopold von Buch at ifølge optegnelser av biskop Gunnerus hadde torskegarn vært i bruk en kort tid før 1768. Og enda i 1788 pågikk her tvistigheter med samme heftighet som på Sunnmøre i århundres begynnelse. Men nå, sier Buch, finner man seg her vel til rette med det nye redskap. Men de samme tvistigheter er i full gang i Finnmark angående de spørsmål som for lengst er ordnet lengre sørpå. Amtmannen i Finnmark anså det nødvendig å forvise garnene fra fiskefeltet Breivik ved Loppa. Dit hadde det nye redskap kommet bare for noen år siden, men så langt som til Vardø var det ennå ikke kommet. Kaptein Juel i Norsk Fiskeritidende beretter at i 1763 var garn-

mengden så stor i Raftsund, at det ikke var mulig å få plass for alle. Men hvis det hadde vært tillatt å bruke garn i Østnesfjorden, ville der ha vært plass for hele amtets garnfiskei. Garn ble forbudt i Raftsund i 1770, men ble atter tillatt i 1786, riktignok bare fra 26. februar. Ved lov av 1. juli 1816 ble garnfiske tillatt over alt i Lofoten når fisken hadde stanset sitt innsig. Tidspunktet for dette skulle avgjøres av oppsynsmannen i samråd med oppsynsmennene fra tre nærliggende vær.

Endelig ble garnbruket tillatt ved lov av 23. mai 1857.

GARN OG NOT

Garn til fangst av sild er et umåtelig gammelt redskap, og det vil føre for langt ut på viddene å forsøke å finne fram til dets opprinnelse. Så vidt en kan se av tilgjengelig litteratur har bruken av sildegarnet på fiskeplassen ikke vært årsak til gnidninger mann og mann imellom. Driften later til å ha foregått i all fredelighet. Det samme kan en ikke si om sildenoten.

Så langt tilbake som på 1500-året er det nevnt fiske med not, uten at det samtidig er nevnt noe om utbredelsen og den betydning notfisket hadde på den tid. Det ser imidlertid ut som at noten har møtt samme motvilje som linen og forskegarnene i den første tid. Den blir forbudt og kommer igjen flere ganger. Kaptein Iversen nevner at et forsøk på å innføre stengenot i 1580 etter 3 år ble forhindret av forbud. Bruken ble først tillatt igjen i 1760.

Hvor stor betydning for selve fisket disse forsøk har hatt, er vanskelig å fastslå. Det har heller ikke vært mulig å finne noen opptegetninger som har omtalt selve redskapet og den motstand det møtte i den foran nevnte periode. Det er ikke urmelig å anta at fisket med not nærmest har hatt karakteren av et rent hjemmefiske. Løberg forteller i »Norges Fiskerier« at før 1820 såes ingen noter i fiskeværene, det ble bare brukt garn. Den første som reiste på sildefiske med not, var Erik Thorsen Nerheim av Ølen sogn i Fjeldberg prestegjeld. Dette forsøk lyktes meget godt. Det tok nok fart i notfisket, og tallet på noter steg enkelte år til flere hundre. Fra den tid av fikk notfisket betydning. Men på samme tid begynte også diskusjonen omkring redskapet å oppstå. Løberg nevner noe av den disputt som oppstod omkring notfiskeriet. Han sier blant annet: Det har i lengre tid vært ført en strid om hvilket fangstredskap — garn eller not — som er mest fordelaktig for fiskeren og fiskeriet i alminnelighet. Det er gått her som så ofte før, at egen fordel og ofte uforstand kommer med i spillet. Man har skeiet ut på begge sider uten at den ene har formådd å overbevise den

andre om sin påstands riktighet. Men sikkert er det at striden ikke har brakt sildefisket noen fordel. Da den nye lov angående vårsildfisket var under arbeid, søkte den formening å gjøre seg gjeldende at notfisket var til skade for fiskeriene. Man påstod at sildefisket ble ødelagt ved at notene tok både små og stor sild, og at silden ble skremt bort fra de steder hvor sildelås hadde stått. Man påstod likeledes at notsild var en dårligere vare enn garnsild og at noten for øvrig var til hinder for garnbrukernes frie yrke. Det gikk enda så vidt at man mente notfisket helt ville tilintetgjøre sildefisket og derfor ville ha notfisket helt forbudt. Det var menn som senere hadde stor innflytelse på lovens tilblivelse, som ofentlig ytret at de håpet å leve den dag da sildefisket ble drevet med garn alene. Notfiskerne hevdet på sin side at garnsetningene som stod ute på grunnene, hindret silden fra å sige mot land, og at de på den måte var en hindring for det rike fiske som kunne ha foregått i bukter og våger. Garnene ble ofte stående lengre tid i sjøen på grunn av uvær og ga da ofte en dårlig og bedervet vare. Endelig ble hevdet at garnene på grunn av sin store utstrekning ofte skiller både garn og not fra fangst. Løberg nevner til slutt at uaktet notfiskernes grunner forekommer ham å være de sterkeste, begunstiger dog loven angående vårsildfisket av 24. september 1851 garnfisket på notfiskets bekostning.

Striden bølget fram og tilbake med stedvis forbud for not en tid. Senere ble den så igjen tillatt anvendt. I Nordland og Finnmark varte forbudet helt til 1845, men ble så opphevet. Notfiske hadde da vært tillatt mange år sør i landet. Det er nevnt tidligere i denne framstilling at garnfisket tilsynelatende ikke forvoldte rivninger mellom de interesserte parter. Denne tilstand besto bare så lenge fisket foregikk på den gamle, vante måten med å sette garnene for ile, som faststående redskap. (Settegarn). Etter en del spredte forsøk tidligere begynte man i midten av det 19. århundre å fiske med drivgarn i åpen sjø, først etter sommersild og senere etter storsild. Denne nye driftsmetode var tilstrekkelig grunn til at det ble satt i gang en protest mot slik anvendelse av garnene. Her var det ikke selve redskapet det gjaldt. Det var kjent nok. Det var selve driftsmåten som satte sinnene i bevegelse.

Her forteller Hans Strøm at det blir påstått at drivgarnene hindrer silden fra å søke inn under land til skade for dem som driver med settegarn inne ved kysten. Men Strøm sier videre at dette nok er løse påstander, og at de er like uholdbare som så mange andre påstander man er kommet fram med for å prøve å forklare uregelmessigheten i sildeforekomstene.

Utførselen av fiskeriprodukter i mai 1946.

Etter Statistisk Sentralbyrås månedsoppgaver.

Varens navn	Mengde- enhet	Mai		Januar-mai		Varens navn	Mengde- enhet	Mai		Januar-mai	
		1946	1939	1946	1939			1946	1939	1946	1939
<i>Sild, fersk, ialt</i> ...	tonn	3 081	6 597	47 708	86 372	Reker	kg	29 165	257 292	136 203	928 970
Herav:						<i>Hermetikk ialt</i> ...	»	2051 752	1606 532	9 998 461	11427 739
Vårsild	»	1 819	873	38 902	49 057	Herav:					
Storsild	»	1 203	86	8 484	30 922	Røkt småsild i olje	»	1948 201	730 222	3 475 114	4 335 133
Fetsild	»	59	5 131	300	6 263	Do. brisling i olje	»	25 526	256 284	4 125 988	1 864 532
Brisling og småsild	»	—	507	22	130	Do. småsild i tomat	»	—	127 111	74 980	890 933
<i>Fisk, fersk, ialt</i> ...	»	2 244	7 872	8 563	10 406	Do. brisling i tomat	»	—	16 822	45 164	115 784
Herav:						Do. småsild ellers.	»	—	—	—	—
Torskefilet	»	1 076	12	1 908	288	Urøkt småsild i olje	»	—	67 828	—	515 511
Annen torsk	»	477	21	4 532	1 306	Do. brisling i olje	»	—	—	21 475	—
Lange	»	49	—	57	5	Do. småsild i tomat	»	—	5 537	45 280	57 294
Sei	»	106	—	1 136	165	Do. brisling i tomat	»	—	—	—	—
Hyse	»	94	179	112	1 883	Do. småsild ellers.	»	—	—	—	—
Makrell og hornkj.	»	—	385	—	679	Do. brisling ellers.	»	2 795	1 184	2 795	13 600
Kveite (hellefisk)	»	68	442	207	1 105	Røykt storsild eller					
Flyndre	»	6	93	26	877	vårsild i olje ...	»	—	—	—	—
Ål	»	—	6	—	17	Do. do. i tomat ..	»	—	4 000	—	6 490
Uer	»	—	8	—	46	Do. do. ellers ...	»	17 250	136 119	1 967 164	2 022 490
Pigghå	»	2	263	45	3 709	Urøykt do. do. i olje	»	—	—	—	—
Håbrann	»	296	206	375	684	Do. do. i tomat ..	»	—	1 184	—	4 480
Laks	»	—	138	—	140	Do. do. ellers ...	»	—	1 585	—	11 640
Ørret	»	—	2	—	4	Annen sildehermet.	»	450	23 930	92 662	117 630
Rogn	»	2	—	90	693	Mjølke	»	—	52 991	—	447 850
Skate og rokke	»	—	66	—	196	Makrell	»	—	38 375	—	187 500
Annen	»	68	51	75	251	Fisk forøvrig	»	15 429	5 266	40 110	30 660
<i>Tørrfisk ialt</i> ...	»	600	7 123	2 823	5 759	Krebs og skjelldyr	»	6 257	—	14 426	—
Herav: Rotskjær	»	23	71	64	239	Rogn (også kaviar)	»	14 604	13 692	40 788	126 740
Rundfisk, Finnm.v.	»	70	55	293	499	Fiskeboller (pud-					
— Annen	»	476	112	2 329	2 290	ding, kaker o. l.)	»	21 240	47 255	52 515	305 590
— Afrikavare	»	—	101	4	331	<i>Sildemel</i> ...	tonn	432	5 840	3 926	35 450
Lange	»	3	—	3	8	<i>Fiskemel</i> ...	»	789	1 168	2 121	3 100
Sei	»	7	533	69	1 566	<i>Hvalkjøttmel</i> ...	»	—	5	—	100
Hyse (kolje)	»	7	197	26	636	<i>Levermel</i> ...	»	—	278	—	720
Brosme	»	14	54	35	190	<i>Tangmel</i> ...	»	100	269	195	1 350
<i>Klippfisk ialt</i> ...	»	1 467	7 973	7 052	10 869	<i>Sel- og kobbeskinn</i>	kg	—	13 954	2 355	62 700
Herav:						<i>Lim</i> ...	»	12 160	12 192	33 076	69 190
Torsk	»	1 456	1 933	6 829	10 382	<i>Rogn, saltet:</i>					
Lange	»	3	27	209	292	Av torsk	»	920 700	591 325	1 241 873	1 745 190
Sei	»	6	5	7	68	Annen	»	—	—	—	25 000
Hyse (kolje)	»	1	1	3	1	<i>Tran ialt</i> ...	bl	20 244	31 965	73 466	184 860
Brosme	»	1	7	4	126	Herav:					
<i>Sild, saltet, ialt</i> ...	»	14 024	7 088	62 729	17 095	Dampmedisintran	»	10 385	5 378	34 519	42 870
Herav:						Råmedisintran	»	—	1 037	572	2 330
Vårsild	»	10 023	544	35 155	2 491	Blank	»	5 776	1 526	18 684	16 700
Storsild (siosild)	»	3 862	390	25 871	12 449	Brunblank	»	1 866	8 572	7 205	48 880
Fetsild	»	139	130	1 489	710	Brun	»	—	837	131	1 720
Skjæresild	»	—	12	120	327	Kveiteolje	»	—	47	128	330
Nordsjøsild	»	—	—	—	—	Av sel	»	294	1 912	629	6 580
Islandssild	»	—	12	94	1 118	Bottlenose- og					
Brisling	»	—	—	—	—	spermasettran	»	—	2 218	11	3 460
Kryddersaltet, her-						Håtran	»	208	1 876	1 168	7 270
under appetitsild	kg	300	800	307 300	351 490	Sildolje	»	1 715	8 604	10 359	54 980
Brisling, kr.salt.						Stearin	kg	3 667	300 214	12 667	601 680
(ansjos)	»	—	175	—	21 195	Herdet fett	tonn	949	3 609	1 755	24 910
<i>Salt fisk, ialt</i> ...	tonn	13 438	5 051	15 466	7 287						
Herav:											
Torskitnr.ogks.mv.	»	9 621	1 500	11 401	3 217						
Makrell i —»—	»	—	41	—	137						
Annen —»—	»	2 474	36	2 722	236						
Torsk løs i fartøy	»	—	—	—	—						
og jernbanevogn	»	1 343	3 476	1 343	3 697						
<i>Sild, røykt</i> ...	kg	228 751	136 795	917 158	793 082						
Hummer	»	57 169	84 021	157 863	427 947						